

UCHWAŁA Nr XXXI/188/2012
Rady Powiatu Sztumskiego
z dnia 20 listopada 2012 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.), oraz w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128) Rada Powiatu Sztumskiego uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Sztumie

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Samorządy województw, powiatów i gmin znalazły się w gronie podmiotów realizujących Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Nowe obowiązki jednostek samorządu terytorialnego określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128).

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej – realizowanych w latach 2013-2015.

Program realizować będą obligatoryjnie trzy grupy podmiotów:

- ministrowie właściwi ze względu na cele Programu,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- samorządy województw, powiatów i gmin.

Opcjonalnymi partnerami wymienionych podmiotów w realizacji zadań Programu mogą być m.in. organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego jest zgodny z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie niniejszej Uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/188/2012
Rady Powiatu Sztumskiego
Z dnia 20 listopada 2012 r

**POWIATOWY
PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
na lata 2013-2015**

Sztum, 2012

Spis treści:

- I. Wprowadzenie.
- II. Położenie i krótka charakterystyka obszaru objętego Programem.
- III. Diagnoza obszaru objętego Programem.
- IV. Cele i formy realizacji programu.
- V. Sprawozdawczość z realizacji Programu.
- VI. Partnerzy Programu.
- VII. Podsumowanie.

I. Wprowadzenie.

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym elementem zdrowia. Ogólny stan zdrowotny ludzi coraz bardziej zależny jest od ich zdrowia psychicznego. W Polsce od kilku lat notuje się wzrost zachorowalności na zaburzenia psychiczne. Brak odporności psychicznej rozwija poczucie bezradności i osamotnienia, pozbawia nadziei na lepszą przyszłość, co prowadzi do zwiększenia zachorowalności fizycznej i psychicznej. Ten stan rzeczy powodują głównie zmiany społeczno-ekonomiczne w naszym kraju, których wynikiem są nowe zagrożenia dla zdrowia psychicznego w postaci biedy, bezrobocia oraz braku poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, socjalnego i zdrowotnego.

Zdrowie psychiczne mimo wielu uprzedzeń i barier zaczyna być w Polsce traktowane jako nieodłączny element zdrowia. Dzięki temu można mieć nadzieję, że osoby z zaburzeniami psychicznymi będą zyskiwały coraz większe zrozumienie, co w konsekwencji doprowadzi do zasadniczej zmiany podejścia do problemów psychicznych. Niestety nadal dominującym odczuciem wobec problemów zdrowia psychicznego jest przerażenie bezradność, obojętność niewielka znajomość problemu oraz stereotypowe postrzeganie osób dotkniętych chorobami psychicznymi.

Od momentu wejść w życie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego rozwijają się nowe formy oparcia społecznego dla osób przewlekle chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo, są to głównie środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej czy konkretne działania na rzecz pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 roku, Nr 24, poz. 128) został opracowany Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Powiatu Sztumskiego. Według zapisów wymienionej wyżej ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących:

- 1/ promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- 2/ zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3/ kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zadania te realizowane są poprzez działania wymienione w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Niniejszy Program określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej Powiatu Sztumskiego i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców oraz zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych.

Program zawiera propozycję planowanych działań w obszarze zdrowia psychicznego, diagnozę aktualnego stanu zdrowia mieszkańców Powiatu Sztumskiego oraz cele polityki zdrowotnej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, które mogą

przyczynić się do wypracowania docelowego modelu organizacji opieki psychiatrycznej na terenie Powiatu Sztumskiego.

Cele i zadania przedstawione w Programie są zgodne z tymi, które zostały nakreślone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego przewidzianymi do realizacji dla powiatów i gmin.

Realizacja, ze względu na charakter działań określonych w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należeć będzie zarówno do powiatu, jak i miast i gmin z terenu Powiatu Sztumskiego oraz innych podmiotów wykonujących zadania z zakresu zdrowia psychicznego.

II. Położenie i krótka charakterystyka obszaru objętego Programem.

Powierzchnia Powiatu

Powiat Sztumski jest położony we wschodniej części województwa pomorskiego i jest jednym z 20 powiatów wchodzących w skład tego województwa.

Obszar powiatu według pomiaru geodezyjnego wynosi 730,74 km², co stanowi 4% całości powierzchni województwa pomorskiego.

Jednostki administracyjne wchodzące w skład tego powiatu to:

- Miasto i Gmina Sztum,
- Miasto i Gmina Dzierzgoń,
- Gmina Stary Targ,
- Gmina Stary Dzierzgoń,
- Gmina Mikołajki Pomorskie.

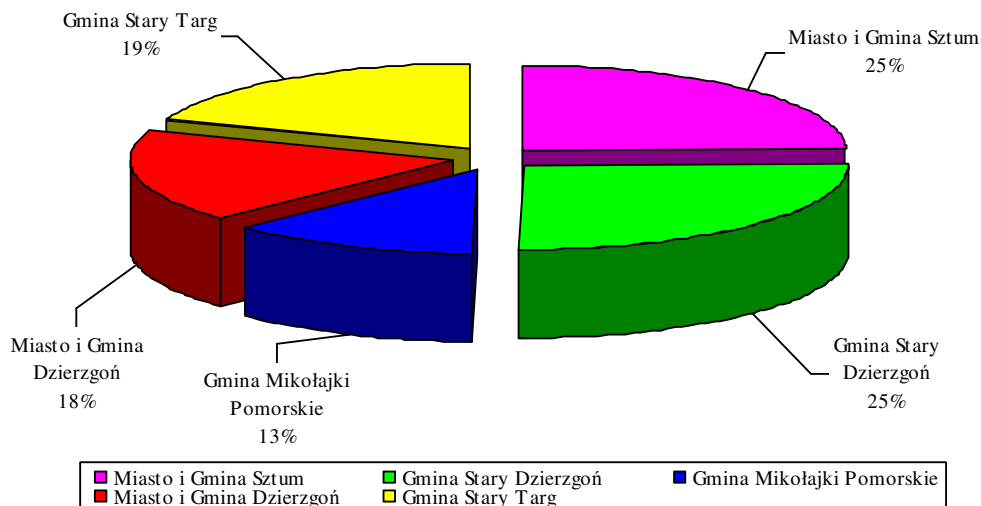
Tab. 1. Obszar powiatu w podziale na ha i km²

MIASTO/GMINA	Powierzchnia w km ²	Powierzchnia w ha
Miasto Sztum	4,59	459
Gmina Sztum	176,47	17 647
Miasto Dzierzgoń	3,90	390
Gmina Dzierzgoń	127,13	12 713
Gmina Stary Targ	141,35	14 135
Gmina Stary Dzierzgoń	185,70	18 570
Gmina Mikołajki Pomorskie	91,60	9 160
OGÓLEM	730,74	73 074,00

Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Sztumie (stan na 22.02.2008r.)

Jak wskazuje powyższa tabela zdecydowaną większość Powiatu Sztumskiego stanowią tereny wiejskie. Miasto Sztum zajmuje 459 ha, natomiast miasto Dzierzgoń 390 ha, co daje nam łącznie 849 ha., a to stanowi **1,16 %** obszaru powiatu. Tereny wiejskie zajmują natomiast **98,94%** obszaru powiatu.

Wykres 1. Procentowy obszar powiatu sztumskiego w podziale na gminy

Zgodnie z powyższym wykresem Miasto i Gmina Sztum oraz Gmina Stary Dzierzgoń zajmują połowę obszaru powiatu, (tj. po 25%)

Liczby mieszkańców z podziałem na miasta i gminy

Liczba ludności powiatu wynosi **42 744** mieszkańców.

Miasto i Gmina Sztum – 42,65%
Miasto i Gmina Dzierzgoń –22,90%
Gmina Stary Targ –15,44%
Gmina Stary Dzierzgoń – 10,10%
Gmina Mikołajki Pomorskie -8,91%

Ludność Powiatu Sztumskiego stanowi 2% ludności województwa.

1. Miasto i Gmina Sztum

Liczba mieszkańców łącznie: 18 230 osób

W tym

Miasto: 10091 mieszkańców

Gmina/Wieś: 8139 mieszkańców

Brak danych z podziałem na liczbę kobiet i mężczyzn

2. Miasto i Gmina Dzierzgoń

Liczba mieszkańców łącznie: 9790 osób

W tym

Miasto: 5643 mieszkańców

Gmina/Wieś: 4147 mieszkańców

Brak danych z podziałem na liczbę kobiet i mężczyzn

3. Gmina Stary Dzierzgoń

Liczba mieszkańców łącznie: 4317 osób

Kobiety: 2157

Mężczyźni: 2160

4. Gmina Stary Targ

Liczba mieszkańców łącznie: 6600 osób

Brak danych z podziałem na liczbę kobiet i mężczyzn

5. Gmina Mikołajki Pomorskie

Liczba mieszkańców łącznie: 3807 osób

Kobiety: 1871

Mężczyźni: 1936

III. Diagnoza obszaru objętego Programem.

Powiat Sztumski zamieszkuje **42 744** mieszkańców. Na terenie Powiatu funkcjonuje NZOZ Centrum Psychiatrii z siedzibą w centrum Sztumu, które świadczy pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz osobom uzależnionym od alkoholu. Na terenie Powiatu funkcjonuje 5 ośrodków pomocy społecznej, które w miarę swoich możliwości udzielają pomocy i wsparcia mieszkańcom, w tym także osobom z zaburzeniami psychicznymi. Są też dwa Ośrodki Szkolno-Wychowawcze: jeden w Uśnicach, drugi w Kołozębieniu oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, które skierowane są na pomoc m.in. osobom mającym zaburzenia psychiczne.

Na terenie Powiatu działają także Stowarzyszenia, które zrzeszają osoby niepełnosprawne, w tym mające problemy ze zdrowiem psychicznym.

Ośrodki Pomocy Społecznej, które na poziomie gmin prowadzą działania w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zobowiązane są do udzielania pomocy zarówno osobom niepełnosprawnym jak i ich rodzinom.

Z danych, które zgromadzono z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Sztumskiego wynika, iż liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z pomocy społecznej w różnej formie od 2007 roku do 2011 r wynosiła **369** osób, w tym **150** kobiet powyżej 18 roku życia, co stanowi **40,65 %** ogółu i **168** mężczyzn powyżej 18 roku życia, co stanowi **45,53 %** ogółu osób z zaburzeniami psychicznymi. Dziewcząt z zaburzeniami psychicznymi poniżej 18 roku życia korzystających z tej formy pomocy było **14**, co stanowi **3,79 %** ogółu, natomiast chłopców było **37**, co stanowi **10,03 %** ogółu. Dane przedstawia poniższa tabela.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, które otrzymują wsparcie z Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w okresie 2007-2011

	Rodzaje udzielanych pomocy	Kobiety powyżej 18 r. ż. (liczba)	Mężczyźni powyżej 18 r. ż. (liczba)	Dziewczęta poniżej 18 r. ż. (liczba)	Chłopcy poniżej 18 r. ż. (liczba)
MGOPS Sztum	Zasiłki stałe, celowe, okresowe, opłaty za pobyt w schroniskach dla bezdomnych, dofinansowanie do pobytu w DPS, usługi opiekuńcze, pobyt w środowiskowym Domu Samopomocy w Czerninie, pokrywanie kosztów obiadów i wyżywienia dla dzieci w szkole	59	76	-	18
MOPS Dzierzgoń	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne, pobyt w DPS, Zasiłki stałe, pokrywanie kosztów dożywiania dzieci w szkole	19	21	8	4

GOPS Stary Targ	Zasiłki stałe, okresowe, opiekuńcze, celowe, pokrywanie kosztów pokrywanie kosztów obiadów i wyżywienia dla dzieci w szkole	56	62	6	15
GOPS Mikołajki Pomorskie	Wsparcie finansowe, rzeczowe, praca socjalna	9	5	-	-
GOPS Stary Dzierzgoń	Zasiłki stałe	7	4	-	-

Wnioski z tabeli:

Najwięcej osób z zaburzeniami psychicznymi występuje oraz korzysta z różnych form wsparcia w Gminie Sztum (**153 osoby**) i Gminie Stary Targ (**139 osób**). Z pośród tych osób największa jest liczba mężczyzn (powyżej 18 roku życia) z Gminy Sztum t.j. **76 mężczyzn**, natomiast w Gminie Stary Targ jest ich **62**. Również największa liczba kobiet korzystających z pomocy ośrodków znajduje się w Gminie Sztum (**59 kobiet**), w Gminie Stary Targ jest ich **56**. W obu przypadkach są to kobiety powyżej 18 roku życia.

W przypadku osób, poniżej 18 roku życia, korzystających z pomocy ośrodków, największa jest liczba chłopców z Gminy Sztum (**18**), następnie w Gminie Stary Targ (**15**).

Najwięcej dziewcząt, poniżej 18 roku życia, korzystających z tej formy pomocy odnotowano w Gminie Dzierzgoń, tj. **8**.

Najmniejszą liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z różnych form wsparcia odnotowano w Gminie Stary Dzierzgoń, tj. **7** kobiet i **4** mężczyzn powyżej 18 roku życia oraz w Gminie Mikołajki Pomorskie, tj. **9** kobiet i **5** mężczyzn powyżej 18 roku życia. W przypadku wymienionych Gmin nie odnotowano osób poniżej 18 roku życia, korzystających z pomocy ośrodków.

Z danych otrzymanych od Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku wynika, że orzeczeń o niepełnosprawności dot. zaburzeń psychicznych w okresie od 2007 do 2011 roku wydano dla **846** osób z Powiatu Sztumskiego, w tym dla **405 kobiet, t.j. 47,87** ogółu i dla **396 mężczyzn, t.j. 46,81** ogółu osób powyżej 16 roku życia, oraz **15** dziewcząt, tj. **1,77%** ogółu i **30** chłopców, tj. **3,55%** ogółu osób poniżej 16 roku życia. Dane przedstawia poniższa tabela.

Liczba osób, którym wydano orzeczenia o niepełnosprawności w zakresie zaburzeń psychicznych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku w latach 2007-2011

Orzecznictwo	Kobiety powyżej 16 r. ż.	Mężczyźni powyżej 16 r. ż.	Dziewczęta poniżej 16 r. ż.	Chłopcy poniżej 16 r. ż.	Razem
Symbol 01-U	116	125	14	18	273
Razem	241	32			
Symbol 02-P	289	271	1	12	573
Razem	560	13			
			Razem:		846

Oznaczenie symboli:

01-U- upośledzenia umysłowe,

02-P – choroby psychiczne.

Wnioski z tabeli:

Najwięcej orzeczeń o symbolu 01-U i 02-P w okresie 2007-2011 wydano: dla kobiet powyżej 16 roku życia i chłopców poniżej 16 roku życia.

Podstawowym wskaźnikiem stanu zdrowia psychicznego jest rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych, rejestrowanych w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym także związanych z nadużywaniem alkoholu. Głównymi filarami specjalistycznej opieki zdrowotnej nad osobami z zaburzeniami psychicznymi są 2 formy: ambulatoryjna i stacjonarna. Obok funkcjonować mogą pośrednie formy opieki t.j. zespoły leczenia środowiskowego, oddziały dzienne i hostele. System opieki ambulatoryjnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi tworzy sieć kilku rodzajów poradni:

- 1) poradnie zdrowia psychicznego;
- 2) poradnie dla dzieci i młodzieży;
- 3) poradnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Opieka stacjonarna dla osób z zaburzeniami psychicznymi zlokalizowana jest w większości w oddziałach całodobowych szpitali psychiatrycznych, szpitalach ogólnych, samodzielnych organizacyjnie ośrodkach dla uzależnionych oraz zakładach opiekuńczych. Dzienna forma opieki w oddziałach szpitali psychiatrycznych funkcjonuje głównie w dużych miastach.

W Powiecie Sztumskim świadczenia z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień realizowane są w Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, mieszczących się w Centrum Psychiatrii w Sztumie przy ul. Słowackiego. Brak jest placówek lecznictwa stacjonarnego (całodobowych oddziałów psychiatrycznych) oraz oddziału dziennego pobytu w szpitalu sztumskim.

W Centrum Psychiatrii w roku 2009 z powodu **zaburzeń psychicznych** leczonych było **1109** osób, w tym 712 kobiet co stanowi **64,20%** ogółu i 397 mężczyzn, co stanowi **35,80%** ogółu.

W tym samym roku w **Poradni Leczenia Uzależnienia** zarejestrowano **243** pacjentów, w tym 59 kobiet, co stanowi **24,28%** ogółu i 184 mężczyzn, co stanowi **75,72%** ogółu (dla porównania w roku 2008 z powodu zaburzeń psychicznych leczone były 1052 osoby, w tym 671 kobiet, t.j. 63,78% ogółu i 381 mężczyzn, t.j. 36,22 % ogółu, w tym samym roku w poradni odwykowej zarejestrowano 243 pacjentów, w tym 59 kobiet, t.j. 24,28 % ogółu i 184 mężczyzn, tj. 75,72% ogółu).

W **2010 roku** z powodu **zaburzeń psychicznych** leczonych było **1101** osób, w tym 645 kobiet, co stanowi **58,58%** ogółu i 456 mężczyzn, co stanowi **41,42%** ogółu. W tym samym roku w **Poradni Leczenia Uzależnienia** zarejestrowano **212** pacjentów, w tym 56 kobiet, co stanowi **26,42%** ogółu i 184 mężczyzn, co stanowi **86,79%** .

W **2011 roku** ogółem zarejestrowanych w Poradni Zdrowia Psychicznego pacjentów było **1124**, w tym **701** kobiet, co stanowi **62,37%** ogółu i **423** mężczyzn co stanowi **37,63%** ogółu zarejestrowanych.

W **Poradni Leczenia Uzależnienia** zarejestrowanych było **134** pacjentów, w tym **36** kobiet, co stanowi **26,87%** oraz **98** mężczyzn, co stanowi **73,13%** ogółu zarejestrowanych. Szczegółowe dane zawarte są w poniższych tabelach.

Liczba osób zarejestrowanych/ leczonych w Poradni psychiatrycznej

Poradnia Zdrowia Psychicznego SZTUM lata 2006-2011

Lata	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem zarejestrowanych pacjentów	1023 (K-619, M-404)	1034 (K-625, M- 409)	1052 (K-671, M- 381)	1109 (K-712, M- 397)	1101 (K-645, M- 456)	1124 (K-701, M- 423)
Schizofrenia	81	86	78	89	114	114
Organiczne zaburzenia niepsychotyczne	81	152	159	126	86	86
Organiczne zab. psychotyczne	60	128	130	73	71	71
epizody afektywne	141	34	54	106	73	73
Zaburzenia nerwicowe i inne	325	381	402	427	441	441
Upośledzenie umysłowe	59	69	71	101	75	75
Zaburzenia zachowania i emocji	42	17	18	14	34	34
Pozostałe zaburzenia rozwojowe	5	0	5	5	0	0
Obserwacja stanu psychicznego	4	11	8	10	2	2
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	42	17	16	34	21	21
Używanie Środków psychoaktywnych	21	21	18	14	11	11
Inne schorzenia	162	118	93	110	173	196

Wnioski:

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej zarejestrowanych pacjentów w Poradni Zdrowia Psychicznego było w roku 2011, natomiast najmniej w roku 2006. W latach 2006-2011 najczęstszymi zaburzeniami, które występowały u osób były zaburzenia nerwicowe, najrzadszymi zaś były obserwacja stanu psychicznego (lata 2006, 2007, 2010 i 2011) i pozostałe zaburzenia rozwojowe (lata 2008 i 2009) .

Najczęstszymi przyczynami zaburzeń wśród leczonych ogółem z zaburzeniami psychicznymi w 2011 roku były:

- **zaburzenia nerwicowe**, z tego powodu leczyło się 441 pacjentów, co stanowiło 39,23 % ogółu (w 2010 roku: 441 osób, co stanowiło 40,05 % ogółu, w 2009 roku: 427 osób, co stanowiło 38,50 % ogółu, w 2008 roku: 402 osób, co stanowiło 38,21 % ogółu)
- **inne zaburzenia**, leczyło się 196 osób, co stanowiło 17,44 % ogółu (w 2010 roku: 173 osób, co stanowiło 15,71 % ogółu, w 2009 roku: 110 osób, co stanowiło 9,92 % ogółu, w 2008 roku: 93 osoby, co stanowiło 8,84 % ogółu)
- **schizofrenia**, z tego powodu leczyło się 114 osób, co stanowiło 12,81 % ogółu (w 2010 roku: 114 osób, co stanowiło 10,35 % ogółu, w 2009 roku: 89 osób, co stanowiło 8,02 % ogółu, w 2008 roku: 78 osoby, co stanowiło 7,41 % ogółu).

Poradnia Odwykowa funkcjonująca w Centrum Psychiatrii, jest obecnie jedyną tego typu placówką w naszym Powiecie.

Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia lata 2006-2011

Lata	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem liczba pacjentów	230 (K-89, M-141)	240 (K-88, M-152)	243 (K-59, M-184)	243 (K-59, M-184)	243 (K-59, M-184)	134 (K-36, M-98)
UZALEŻNIENIA	139	165	205	205	180	113
WSPÓLUZALEŻNIENIA	61	52	17	17	32	21

Wnioski:

Jak wynika z powyższej tabeli najczęściej zarejestrowanych pacjentów w Poradni Leczenia Uzależnienia było w latach 2008, 2009, 2010 (po 243 osoby), najmniej natomiast w roku 2011, t.j. 134 osoby.

Najwięcej osób uzależnionych było w latach 2008 i 2009 (po 205 osób), najmniej uzależnionych zarejestrowano natomiast w roku 2011 (113 osób).

Współuzależnionych osób było najczęściej w roku 2006 (t.j. 61 osób), najmniej współuzależnionych zarejestrowano w latach 2008 i 2009 (po 17 osób).

W 2011 roku w Poradni Leczenia Uzależnienia zarejestrowanych było **134** pacjentów w tym **36** kobiet, które stanowiły **26,87 %** ogółu pacjentów oraz **98** mężczyzn, którzy stanowili **73,13 %** ogółu zarejestrowanych. Również w latach poprzednich w poradni odwykowej największą grupę osób stanowili mężczyźni (2010: 184 mężczyzn, t.j. 75,72 %, 2009: 184 mężczyzn, t.j. 75,72 %, 2008: 184 mężczyzn, t.j. 75,72%, 2007: 152 mężczyzn t.j. 63,34%)

Osoby niepełnosprawne bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w okresie od 2007 do 2011 roku

Praca dla każdego człowieka jest ważną częścią życia, a w przypadku osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób z zaburzeniami psychicznymi jest też formą rehabilitacji, źródłem utrzymania i zapewnienia odpowiednich warunków życia, środkiem zaspokojenia społecznej potrzeby pracy i aspiracji zawodowych, ale przede wszystkim sposobem na życie, możliwością integracji społecznej. Praca dla nich jest najczęściej jedynym sensem i treścią życia.

Ze zgromadzonych danych wynika, że **na dzień 31.12.2007** roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **2299** osób bezrobotnych, z tego **1632** kobiet, czyli **70,99%** ogółu i **667** mężczyzn, co stanowiło **29,01%** ogółu, w tym **1533** osób pochodziło ze wsi, co stanowiło **66,68%** ogółu.

Natomiast łączna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła 41 osób, co stanowiło **1,78%** ogółu bezrobotnych, w tym **25** kobiet, t.j. **1,08 %** ogółu i **16** mężczyzn, t.j. **0,70%** ogółu.

Dla porównania w roku **2008 na dzień 31.12.** w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **2110** osób bezrobotnych, z tego **1441** kobiet, co stanowiło **68,29%** ogółu i **669** mężczyzn, co stanowiło **31,71%** ogółu, w tym **1388** osób pochodziło ze wsi, co stanowiło **65,78%** ogółu.

Natomiast łączna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła 59, co stanowiło 2,80% ogółu bezrobotnych, w tym **43** kobiety, t.j. **2,04 %** ogółu i **16** mężczyzn, t.j. **0,76%** ogółu bezrobotnych.

Jak wynika z przedstawionych poniżej danych liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych od 2007 do 2008 roku wzrosła o 18 osób tj. **43,91%**.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zarejestrowani bezrobotni w PUP ogółem w okresie od 2007 do 2011 roku.

Stan na dzień 31.12.2007 w PUP					Stan na dzień 31.12.2008 w PUP					Stan na dzień 31.12.2009 w PUP					Stan na dzień 31.12.2010 w PUP					Stan na dzień 31.12.2011 w PUP									
Zarejestrowani bezrobotni ogółem 2299					Zarejestrowani bezrobotni ogółem 2110					Zarejestrowani bezrobotni ogółem 3226					Zarejestrowani bezrobotni ogółem 2974					Zarejestrowani bezrobotni ogółem 3117									
Wyszczególnienie	M	K	Z tego niepełnosprawni		Wyszczególnienie	M	K	Z tego niepełnosprawni		Wyszczególnienie	M	K	Z tego niepełnosprawni		Wyszczególnienie	M	K	Z tego niepełnosprawni		Wyszczególnienie	M	K	Z tego niepełnosprawni						
			M	K				M	K				M	K				M	K				M	K					
Ogółem	667	1632	16	25	Ogółem	669	1441	16	43	Ogółem	1461	1765	31	34	Ogółem	1247	1727	26	47	Ogółem	1130	1987	43	64					
Z tego	Z prawem do zasiłku	280	273	2	2	Z tego	Z prawem do zasiłku	260	279	2	7	Z tego	Z prawem do zasiłku	581	351	8	5	Z tego	Z prawem do zasiłku	376	315	9	8	Z tego	Z prawem do zasiłku	282	325	5	3
	Ze wsi	421	1112	10	15		Ze wsi	425	963	10	30		Ze wsi	970	1199	21	26		Ze wsi	838	1159	18	28		Ze wsi	723	1338	23	35
	Z miasta	246	520	6	10		Z miasta	244	478	6	13		Z miasta	491	566	10	8		Z miasta	409	568	8	19		Z miasta	407	649	20	29

Wnioski:

Na dzień **31.12.2009** roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **3226** osób bezrobotnych, z tego **1765** kobiet, co stanowiło **54,71%** ogółu i **1461** mężczyzn, co stanowiło **45,29%** ogółu bezrobotnych, w tym **2169** osób pochodziło ze wsi, co stanowiło **67,23%** ogółu.

Łączna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła **65**, co stanowiło **2,01%** ogółu bezrobotnych, w tym **34** kobiety, t.j. **1,05%** ogółu i **31** mężczyzn, t.j. **0,96%** ogółu bezrobotnych.

Natomiast na dzień **31.12.2010** roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **2974** osób bezrobotnych, z tego **1727** kobiet, co stanowiło **58,07%** ogółu i **1247** mężczyzn, co stanowiło **41,93%** ogółu bezrobotnych, w tym **1997** osób pochodziło ze wsi, co stanowiło **67,15%** ogółu.

Łączna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła **73**, co stanowiło **2,45%** ogółu bezrobotnych, w tym **47** kobiet, t.j. **1,58%** ogółu i **26** mężczyzn, t.j. **0,87%** ogółu bezrobotnych.

Dla porównania na dzień **31.12.2011** roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **3117** osób bezrobotnych, z tego **1987** kobiet, co stanowiło **63,75%** ogółu i **1130** mężczyzn, co stanowiło **36,25%** ogółu bezrobotnych, w tym **2061** osób pochodziło ze wsi, co stanowiło **66,12%** ogółu bezrobotnych.

Natomiast w 2011 roku łączna liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wynosiła **107**, co stanowiło **3,43%** ogółu bezrobotnych, w tym **64** kobiety, t.j. **2,05%** ogółu i **43** mężczyzn, t.j. **1,38%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Jak wynika z przedstawionych danych liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP od 2009 do 2011 roku wzrosła o 42 osoby.

Według PUP zdecydowana większość spośród niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Sztumskiego to osoby zawodowo biernie, czyli takie, które nie mają pracy i jej nie szukają, bądź też szukają pracy, ale nie są zdolne do jej podjęcia.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie grupy:

- 1) osoby niepełnosprawne prawnie, czyli mające odpowiednie, aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez uprawniony do tego organ;
- 2) osoby niepełnosprawne biologicznie, czyli nie posiadające orzeczenia o niepełnosprawności, ale deklarujące całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

Szczegółowe dane na temat osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w okresie od 2007 do 2011 roku przedstawia poniższa tabela.

Wnioski:

Jak wynika z powyższej tabeli łączna liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w **PUP w 2007** roku wynosiła **74**, z czego **41 osób**, t.j. **55,41%** ogółu to liczba niepełnosprawnych bezrobotnych (z prawem do zasiłku), a **33** to liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy. (t.j.**44,59%**)

Najczęściej występującą niepełnosprawnością wśród tych osób, to upośledzenia narządu ruchu **14 osób**, co stanowi **18,92%** ogółu, następnie choroby neurologiczne **13 osób**, co stanowi **17,57 %** ogółu, oraz choroby psychiczne i narządu wzroku **po 11 osób**, co stanowi po **14,86 %** ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Na dzień 31.12.2008 r łączna liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w wynosiła **94**, z czego **59 osób**, t.j. **62,77%** ogółu to liczba niepełnosprawnych bezrobotnych (z prawem do zasiłku), a **35** to liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy. (t.j.**37,23%**)

Najczęściej występującymi niepełnosprawnościami wśród tych osób, stanowią upośledzenia narządu ruchu i wzroku (**17 osób**, co stanowi po **18,09%** ogółu), następnie choroby psychiczne to **16 osób**, co stanowi **17,02 %** ogółu, oraz choroby układu oddechowego to **13** osób, co stanowiło **13,83 %** ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

W roku 2009 liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wynosiła **100**, z czego **65 osób**, t.j. **65%** ogółu to liczba niepełnosprawnych bezrobotnych (z prawem do zasiłku), a **35** to liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy. (t.j.**35%**)

Najczęściej występującą niepełnosprawnościami wśród tych osób, to upośledzenia narządu ruchu **19 osób**, co stanowi po **19%** ogółu, następnie choroby narządu wzroku **16 osób**, co stanowiło **16 %** ogółu, oraz choroby psychiczne **15** osób (o jedną osobę w stosunku do 2008 roku mniej) , co stanowiło **15 %** ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Na dzień 31.12.2010 łączna liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wynosiła **100**, z czego **73 osoby**, t.j. **73%** ogółu to liczba niepełnosprawnych bezrobotnych (z prawem do zasiłku), a **27** to liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy. (t.j.**27%**)

Najczęściej występującą niepełnosprawnościami wśród tych osób, to upośledzenia narządu ruchu **22 osoby**, co stanowi po **22%** ogółu, następnie choroby psychiczne **13 osób**, **co stanowiło 13% ogółu** oraz choroby narządu wzroku i choroby układu oddechowego i układu krążenia po **12 osób**, co stanowiło po **12%** ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Dla porównania w **roku 2011** łączna liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wynosiła **129**, z czego **107 osób**, t.j. **82,95%** ogółu to liczba niepełnosprawnych bezrobotnych (z prawem do zasiłku), a **22** to liczba niepełnosprawnych poszukujących pracy. (t.j.**17,05%**)

Najczęściej występującą niepełnosprawnościami wśród tych osób, to upośledzenia narządu ruchu **27 osób**, co stanowi po **20,93%** ogółu, następnie choroby psychiczne **20** osób (wzrost o 5 osób w stosunku do poprzednich dwóch lat), co stanowiło **15,50 %** ogółu, oraz choroby narządu wzroku **16 osób**, co stanowiło **12,40 %** ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej często utrudnione jest wejście na rynek pracy osób niepełnosprawnych, a w szczególności osób z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi. Najczęściej rynek pracy dla tych osób kojarzy się z zakładami pracy chronionej lub zakładami aktywizacji zawodowej. Takie zakłady na terenie powiatu sztumskiego działają, co znacznie ułatwia możliwości ich zatrudnienia.

Z informacji przekazanych z ośrodków pomocy społecznej oraz Centrum Psychiatrii wynika, że ilość osób z zaburzeniami psychicznymi stale wzrasta. Dużo osób mających problemy psychiczne w ogóle nie korzysta z żadnej formy pomocy lub leczenia są u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej albo prywatnie, w związku z tym nie jest

znana dokładna liczba osób chorych psychicznie na terenie naszego powiatu. Z danych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia wynika, że w okresie od 1990 roku do 2007 roku wskaźnik rejestrowanego rozpowszechniania zaburzeń psychicznych wzrósł w kraju o 119%. Należy przypuszczać iż w Powiecie Sztumskim wskaźnik może być podobny.

Grupą mieszkańców szczególnie wymagającą pomocy jest młodzież np. ze względu na zagrożenie depresją, myślami samobójczymi, stresem psychologicznym. Zagrożenia dla zdrowia psychicznego wśród młodzieży są już niestety przykrym faktem (narastająca przemoc, dostępność do narkotyków i alkoholu) o czym świadczą działania podejmowane przez psychologów szkolnych rejestrujących coraz więcej przypadków interwencji w zakresie zaburzeń psychicznych.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015

Niniejszy Program jest zgodny z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015. Szczególny nacisk położono w nim na promocję zdrowia psychicznego, na dostęp do świadczeń oraz integrację osób chorych ze zdrowymi.

Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są powszechnymi chorobami. Dotyczą ludzi ze wszystkich krajów, w każdym wieku, kobiet i mężczyzn, ludzi o różnym statusie społecznym i materialnym oraz mieszkaniowym. Większość osób chorych jest zmuszona radzić sobie sama z chorobą, co sprzyja napiętnowaniu i dyskryminacji. Koszty ekonomiczne zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania są długofalowe i wciąż rosną.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi są grupą osób szczególnie zagrożoną wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Z uwagi na schorzenia mają ogromne trudności w samodzielnym funkcjonowaniu w społeczeństwie, pełnieniu ról społecznych czy integracji społecznej. To powoduje, że pogłębia się wśród tej grupy osób izolacja społeczna, uzależnienie od opiekunów i obniżenie jakości życia. Bywają wyśmiewani, szykanowani i nieakceptowani przez otoczenie w tym nierzadko przez swoich bliskich i nierzadko spychani na margines społeczny.

Adresaci Programu:

Program niniejszy adresowany jest do:

- osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo;
- dzieci i młodzieży;
- osób dorosłych normalnie funkcjonujących w społeczeństwie;
- osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które medycyna zalicza do zaburzeń psychicznych wymagających świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia rodzinnego i społecznego.

Partnerzy Programu:

- szkoły z terenu Powiatu Sztumskiego, poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- ośrodki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej;
- organizacje pozarządowe;
- gminy;
- media lokalne.

Źródła finansowania Programu:

- środki Powiatu;
- środki z PFRON;
- środki własne podmiotów realizujących Program;
- środki z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Koordynatorzy Programu

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego realizował będzie Zespół Koordynujący w składzie do 12 osób, które powołane zostaną przez Zarząd Powiatu Sztumskiego.

IV. Cele i formy realizacji programu.

Podstawowe definicje dotyczące Programu

1. **Profilaktyka zdrowotna** (wczesna) – jest to ograniczenie przyczyn prowadzących do zaburzeń psychicznych. W profilaktyce zdrowotnej w tym zakresie należy dążyć do podejmowania działań we wszystkich aspektach życia społecznego i zawodowego. Działania w tym obszarze powinny być prowadzone przez jednostki oświatowe, zdrowotne, kulturalne, pomocy społecznej i wszelkiego rodzaju instytucje.
2. **Promocja zdrowia** – jest to edukacja i rozbudowa potencjałów, zasobów i rezerw posiadanych przez jednostki. Koncentrujemy się tu na rozwijaniu tych czynników i umiejętności, które wspierają rozwój i zdrowie jednostki.
3. **Zapobieganie zaburzeniom psychicznym** – to opieka nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, ochrona osób narażonych na pogorszenie zdrowia psychicznego (np. młodzieży, osób bezrobotnych, starszych, doznających przemocy czy mobbingu).

Cel główny Programu:

Celem głównym Programu jest promocja zdrowia psychicznego, zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy, umożliwiającej życie w środowisku rodzinnym i społecznym, ale także zapobieganie tym schorzeniom ich aktywizacja zawodowa i integracja z ludźmi zdrowymi.

Cele szczegółowe:

Cel pierwszy

Stałe lub cykliczne upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, promowanie zdrowego stylu życia, poznawanie efektywnych formy spędzania czasu wolnego, nauka zachowań asertywnych, kształtowanie stylów życia oraz zachowań prawidłowych i korzystnych dla zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu , a także wiedzy na temat zagrożeń, które szkodzą zdrowiu psychicznemu oraz wiedzy na temat radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Cel ten skierowany jest na dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe.

Zadanie 1:skierowane na dzieci i młodzież:

Promocja zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży w szkołach na terenie Powiatu Sztumskiego.

Szkoły mają wpływ na zachowania i rozwój dzieci i młodzieży. Szkoły są też ważnymi ośrodkami promowania zdrowia i rozwoju edukacyjnego oraz emocjonalnego dzieci i młodzieży. Osiągane słabe wyniki w nauce przez dziecko ,czy młodego człowieka, to możliwe przyczyny ich problemów ze zdrowiem psychicznym używanie narkotyków ,nieplanowane zajścia w niechciane ciąży, zachowania aspołeczne, udział w czynach przestępczych , czy w popełnianych wykroczeniach .

Istotne jest zatem promowanie wartości związanych z zaangażowaniem się w naukę w szkołach, ponieważ wiąże się to z prawidłowym rozwojem społecznym i emocjonalnym dzieci i młodzieży.

Promocja zdrowia psychicznego w szkołach na terenie powiatu powinna zmniejszyć ryzyko zaburzeń psychicznych , które mogą wystąpić u dzieci i młodzieży uczących się w szkołach.

Zadanie 2: skierowane na osoby dorosłe:

Promocja zdrowia psychicznego w środowisku osób dorosłych.

Stresujące warunki pracy, czasem nieodpowiedzialne zachowania lub działania ze strony pracodawców zwiększają ryzyko wystąpienia u pracowników zaburzeń depresyjnych lub lękowych, ale także bywają przyczynami wypalenia zawodowego.

Do przyczyn, które mogą doprowadzić pracowników do zaburzeń w sferze zdrowia psychicznego zaliczyć można słabą lub niedostateczną komunikację, zły przepływ informacji, przeciążenie pracą lub pracą z trudnymi klientami, negatywny styl zarządzania, niskie wsparcie społeczne, wysokie bezrobocie i związana z nim niepewność zatrudnienia, stale powtarzające się zadania, praca pod presją czasu, brak zaufania do pracowników, brak oparcia w trudnych sytuacjach ze strony pracodawcy, czy też brak szkoleń niezbędnych do świadczenia pracy.

Realizacja zadania 1:

Zadanie 1: Promocja zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży w szkołach na terenie Powiatu Sztumskiego

Realizatorzy : Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie i szkoły z terenu powiatu.

Termin realizacji : praca ciągła.

Forma realizacji : promocja zdrowia psychicznego w szkołach na terenie powiatu realizowana będzie przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, szkoły opracują i wdrożą programy profilaktyczne, przeprowadzane będą konkursy plastyczne i kulturalne, organizowane będą olimpiady oraz turnieje sportowe.

Realizacja zadania 2:

Zadanie 2: Promocja zdrowia psychicznego w środowisku osób dorosłych.

Realizatorzy: zakłady opieki zdrowotnej, powiat.

Termin realizacji : praca ciągła.

Forma realizacji : ulotki lub broszury tematyczne dostępne w wielu miejscach publicznych np. zakładach opieki zdrowotnej, urzędach, instytucjach samorządowych i państwowych czy zakładach pracy.

Cel drugi

Zadanie: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Realizacja zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Termin realizacji: do 31 grudnia 2012 roku.

Forma realizacji: opracowanie Powiatowego Programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla obywateli zdrowie psychiczne jest kapitałem, który pozwala na realizowanie ich potencjału intelektualnego i emocjonalnego oraz znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy. Stąd ważne jest zapewnienie osobom cierpiącym na zaburzenia psychiczne powszechnie dostępnej i wysokiej jakości opieki. Działania wobec tych osób powinny być kompleksowe i nie ograniczać się jedynie do działań medycznych. Trzeba podjąć próby działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu i dyskryminacji takich osób. Zając się promocją zdrowia psychicznego na gruncie społeczności lokalnych wśród wielu podmiotów.

Działania na rzecz zdrowia psychicznego powinny dotyczyć wszystkich grup społecznych, tj. dzieci, młodzieży, osób starszych, aktywnych zawodowo i grup tzw. wrażliwych społecznie. Sprzyjać temu wszystkiemu ma realizowanie pomocy na poziomie lokalnym,

bardziej dostępnym dla osób z zaburzeniami psychicznymi i przyczyniającej się do zwiększenia integracji społecznej. Istotnym elementem powinno być upowszechnianie wiedzy na temat lokalnych zaburzeń psychicznych, organizowanie kampanii lokalnych, informacji i edukacji, itp. Stąd tak istotne jest opracowanie Programów z udziałem specjalistów.

Cel trzeci

Zadanie: Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja: - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie, szkoły i instytucje powiatowe,
- Powiat Sztumski ,
- organizacje pozarządowe z terenu powiatu.

Termin realizacji: praca ciągła.

Forma realizacji: imprezy o charakterze integracyjnym, informacje, publikacje na stronie internetowej powiatu.

Integracja to pojęcie bardzo szerokie obejmujące wiele zjawisk i procesów, stosowane jest w różnych dyscyplinach wiedzy i jest rozmaicie rozumiane. Integracja to nic innego jak zespalanie, scalanie różnych grup społecznych. Integracja wyraża się w takim wzajemnym stosunku pełno i niepełnosprawnych, w którym respektowane są te same prawa i w których stwarzane są te same prawa maksymalnego, wszechstronnego rozwoju. Integracja pozwala więc osobie niepełnosprawnej być sobą wśród innych. Jest to proces wzajemnego oddziaływania, w którym obie strony będą otwierały się na siebie. Tak więc integracja może mieć zastosowania we wszystkich sferach życia, życia rodzinnego, kształcenia ogólnego i zawodowego, pracy, czasu wolnego, aktywności społecznej.

Aby społeczność w pełni zaakceptowała osoby z zaburzeniami psychicznymi konieczna jest integracja tych środowisk, połączenie dwóch światów w jedną całość. Należałoby stworzyć osobom z zaburzeniami psychicznymi warunki do normalnego uczestniczenia w życiu codziennym, dostępu do wszystkich instytucji i sytuacji społecznych, w których uczestniczą pełnosprawni oraz do kształcenia pozytywnych ustosunkowań i więzi psychospołecznych między pełnosprawnymi i niepełnosprawnymi.

Cel czwarty

Zadanie 1: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja: - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Konieczwałdzie,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Sztumie.

Termin realizacji: praca ciągła

Forma realizacji: staże , prace interwencyjne , jednorazowe środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, badania lekarskie (stwierdzenie zdolności do wykonywania pracy), Zwrot kosztu przejazdu i powrotu (miejsce zamieszkania i zatrudnienia), zajęcia z poradnictwa zawodowego, skierowanie do pracodawcy, który zgłosił ofertę zatrudnienia.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi stanowią grupę bezrobotnych, która ze względu na istnienie różnorodnych barier społecznych, ma bardzo duże trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Dlatego jednym z celów Programu jest wypracowanie metod umożliwiających tej grupie zdobycie i utrzymanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Dla osób z zaburzeniami psychicznymi podjęcie pracy zawodowej będzie wiązało się nie tylko

polepszenie sytuacji finansowej, lecz przede wszystkim może być formą terapii, która podnosi poczucie własnej wartości i sprzyja polepszeniu stanu zdrowia.

Zadanie 2: Kampania szkoleniowo-informacyjna dla pracodawców promująca zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi”.

Realizacja: Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu.

Termin realizacji: praca cykliczna (minimum raz w roku).

Forma realizacji: bieżąca informacja dla pracodawców w postaci bezpośredniego kontaktu z pośrednikami pracy o możliwościach zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadanie 3: Lepsza dostępność do rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego, w tym szkoleń dla osób z zaburzeniami psychicznymi”.

Realizacja: Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu.

Termin realizacji: praca ciągła.

Formy realizacji : indywidualne lub grupowe poradnictwo zawodowe dotyczące informacji w zakresie usług i instrumentów rynku pracy, wymogów i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Cel piąty

Zadanie: Koordynacja różnych form opieki.

Realizacja: Powiat Sztumski

Termin realizacji: do grudnia 2012 roku.

Forma realizacji: powołanie przez Zarząd lokalnego Zespołu Koordynującego realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Cel szósty

Zadanie: Informacja w zakresie form opieki zdrowotnej dostępnych w powiecie, regionie, pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja: Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Termin realizacji: do I kwartału 2013 roku.

Forma realizacji: opracowanie, a następnie wydanie informatora, jego aktualizacja i wznowienie wydania w miarę potrzeby.

Cel siódmy

Zadanie 1: Poradnictwo i system pomocy w stanie kryzysu psychicznego.

Realizacja: - Centrum Psychiatrii w Sztumie,

- Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Sztumskiego,

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Termin realizacji : praca ciągła.

Forma realizacji:- poradnictwo dla osób będących w stanie kryzysu psychicznego oraz dla dzieci i młodzieży,

- utworzenie punktu konsultacyjnego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sztumie (psychoterapia rodzinna) w tym dla dzieci i młodzieży,

- udzielanie pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Zadanie 2: Lepsza dostępność do udzielanych świadczeń zdrowotnych.

Realizacja: - Centrum Psychiatrii w Sztumie,

- NZOZ Szpital Polski Sztum.

Termin realizacji : do 31.12.2015 roku.

Forma realizacji: zorganizowanie oddziału dziennego w szpitalu sztumskim dla osób z zaburzeniami psychicznymi lub przy ZOZie na terenie powiatu.

Cel ósmy

Zadanie: Pomoc i oparcie dla dzieci i młodzieży ze środowisk, w których występują zaburzenia psychiczne.

Realizacja : szkoły z terenu powiatu, ośrodki pomocy społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie , Warsztat Terapii Zajęciowej w Koniecwałdzie prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej

Termin realizacji : praca ciągła.

Forma realizacji : - przeprowadzanie ankiet wśród dzieci i młodzieży,

- wczesne rozpoznawanie środowisk społecznych i rodzinnych, gdzie występują choroby psychiczne,
- udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i finansowej,
- zwiększenie liczby miejsc i oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

V. Sprawozdawczość z realizacji Programu :

Do dnia 31 marca każdego roku podmioty realizujące zadania w ramach celów szczegółowych zobowiązane są do przedkładania Zespołowi Koordynującemu Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego informacji o realizacji tego Programu za rok poprzedni, a następnie umieszczanie zadań zrealizowanych w sprawozdaniu rocznym każdej z placówek.

VI. Partnerzy Programu mogący realizować samodzielnie lub wspólnie z innymi podmiotami zadania :

Kościół, media, szkoły, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi lub świadczące usługi na rzecz tych osób, domy środowiskowe i świetlice socjoterapeutyczne, warsztat terapii zajęciowej, zakład aktywności zawodowej, rodziny oraz opiekunowie osób z zaburzeniami psychicznymi.

Efekty, które zamierza się osiągnąć dzięki realizacji Programu :

1/korzystanie przez osoby ze schorzeniami psychicznymi z usług i wielu ofert środowiska lokalnego,

2/normalne funkcjonowanie w środowisku lokalnym osób ze schorzeniami psychicznymi,

3/integracja tej kategorii osób ze społecznością Powiatu Sztumskiego,

4/kształtowanie właściwych postaw i zachowań wobec tych osób, w tym tolerancji i życzliwości,

5/zaistnienie tych osób w środowisku lokalnym,

6/pokonywanie barier związanych z niepełnosprawnością poprzez udział w różnego rodzaju zajęciach oraz terapię uwalnianie emocji oraz napięć psychicznych,

- 7/rozwijanie zainteresowań oraz posiadanych zdolności,
- 8/wzrost pewności siebie, poczucia własnej wartości, nauka i lepsze rozumienie świata,
- 9/rozwój form pomocy i oparcia dla osób ze schorzeniami psychicznymi,
- 10/zmniejszenie liczby hospitalizacji,
- 11/pomoc w uzyskaniu samodzielności w życiu codziennym, ugruntowanie wiedzy o posiadanych prawach i korzystanie z nich,
- 12/udział w atrakcyjnych formach spędzania wolnego czasu,
- 13/kształtowanie stylów życia korzystnych dla zdrowia,
- 14/radzenie sobie w sytuacjach kryzysu,
- 15/ aktywizacja zawodowa osób ze schorzeniami psychicznymi.

VII. Podsumowanie.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi z powodu swoich schorzeń są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne i ubóstwo. Podejmowane w Programie działania pozwolą zapewnić tym osobom lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych i innych form opieki w środowisku rodzinnym. Osiągnięte to może zostać dzięki rozwojowi ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz zwiększeniu dostępności do różnorodnych form wsparcia udzielanego osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Głównym celem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. Program ściśle koresponduje z koncepcjami zawartymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015. W programie położono główny nacisk na zadania z zakresu promocji zdrowia zaburzeń psychicznych, niwelowanie nierówności w zakresie dostępu do świadczeń zdrowotnych, budowanie partnerstwa pomiędzy wszystkimi podmiotami realizującymi program.

Niniejszy Program zawiera informacje o istniejącym stanie infrastruktury społeczno – zdrowotnej powiatowych jednostek, partnerach realizujących zadania oraz wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego.

Program ma charakter otwarty i przy zaangażowaniu władz publicznych i zainteresowanych stron będzie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb mieszkańców oraz możliwości prawnych i finansowych samorządu powiatowego

Koordynatorem realizacji programu będzie Zespół Koordynujący powołany Uchwałą Zarządu Powiatu Sztumskiego.